

1 תקנות צער בעלי חיים (הגנה על בעלי חיים) (הובלת בהמות), התשס"ו-2006

בתוקף סמכותי לפי סעיף 19(2) לחוק צער בעלי חיים (הגנה על בעלי חיים), התשנ"ד-1994 (להלן - החוק), באישור ועדת החינוך והתרבות של הכנסת, אני מתקין תקנות אלה:

1. מטרה

מטרת תקנות אלה לצמצם את סבלן של בהמות בעת הובלתן, תוך התחשבות בצרכי החקלאות.

2. הגדרות

בתקנות אלה -

"בהמות" - בקר, צאן, גמלים וחזירים;

"בעל הרכב" - הבעל הרשום ברישיון הרכב, לענין רכב שיש עליו הסכם שכירות או הסכם של מקח-אגב-שכירות או הסכם מכר - האדם המחזיק ברכב מכוח ההסכם;

"הובלה" - העברת בהמה ממקום אחד למשנהו באמצעות כלי רכב לרבות טעינתה ופריקתה;

"היתר" - היתר שניתן לפי תקנות מחלות בעלי חיים (הסדרת תנועת בעלי חיים בישראל), התשמ"ב-1982;

"המנהל" - מנהל השירותים הווטרינריים או מי שהוא הסמיך לענין תקנות אלה, כולן או מקצתן;

"משגיח" - אדם שעבר הכשרה כאמור בתקנה 3;

"משך ההובלה" - משך הזמן שמתחילת ההובלה עד סיום ההובלה;

"נקודת המוצא" - המקום שהוטענה בו הבהמה על כלי רכב;

"נקודת יעד" - המקום שנפרקה בו הבהמה מכלי הרכב;

"סיום ההובלה" - רגע הפריקה של הבהמה האחרונה מכלי הרכב;

"עיסוק" - בתמורה או שלא בתמורה;

"תא הובלה" - רכב או חלק ממנו שאיננו מחולק במחיצות פנימיות;

"תחילת ההובלה" - רגע התפיסה של הבהמה הראשונה לצורך הטענתה על כלי הרכב שימש להובלתה.

3. הכשרת משגיחים

(א) תכנית להכשרת משגיחים תכלול למידה של:

(1) תקנות אלה;

(2) טכניקות הובלה וצרכי רווחה של בהמות;

(3) שיטות למזעור סבלן של בהמות בהובלה.

(ב) תכנית ההכשרה תוגש לאישור המנהל; ראה המנהל כי התכנית תואמת את מטרת החוק יאשרה, ורשאי הוא לאשרה

בתנאים.

(ג) סיים אדם הכשרה תינתן לו תעודת משגיח.

4. חובת השגחה ופיקוח

(א) לא יוביל אדם בהמות, אלא אם כן הוא משגיח או שבמשך ההובלה כולה נוכח משגיח.

(ב) המשגיח חייב בהשגחה על הבהמית ברציפות או בפרקי זמן קצובים לפי נסיבות ההובלה ורגישותן של הבהמות

המובלות וכן חייב הוא לעשות כל שניתן למניעת הפרה של תקנות אלה; נעברה עבירה לפי תקנה 18 רואים את המשגיח כמי שהפר את חובתו כאמור זולת אם הוכיח שנהג בלא מחשבה פלילית ובלא רשלנות ועשה כל שניתן כדי למנוע את העבירה.

(ג) בעת ההובלה יהיו בידי המשגיח הוראות ואמצעים להזעקת עזרה, לרבות עזרה וטרינרית במקרה חירום.

(ד) נפגעה בהמה במשך ההובלה, ידאג המשגיח למתן עזרה ראשונה במהירות האפשרית, ובמידת הצורך לטיפול על ידי רופא וטרינר או להמתת חסד.

(ה) ראה משגיח במשך הובלת בהמות כי הופרה הוראה מהוראות תקנות אלה, יודיע על כך לאלתר לממונה, בכתב.

5. היתר הובלה

(א) לפני תחילת כל הובלה ימלא המשגיח, במקום שיועד לכך בהיתר, את הפרטים הרשומים בתוספת הראשונה.

(ב) ההיתר יהיה ברשות הנהג בעת ההובלה, ועותק אחד שלו יימסר למי שמוסמך לדרוש אותו לפי כל דין, אם דרש.

(ג) בתום ההובלה יוסיף המשגיח במקום שיועד לכך בהיתר את מקום ומועד סיום ההובלה ואירועים מיוחדים אם התרחשו, ויחתים עליו את מי שקיבל את הבהמות לשליטתו.

(ד) בסיום ההובלה ישלח המשגיח עותק אחד של ההיתר ללשכה הווטרינרית המחוזית שבתחומה נמצאת נקודת היעד; היתר שהתקבל בלשכה וטרינרית יישמר לתקופה שלא תפחת מ-5 שנים.

(ה) עותק אחד לפחות של ההיתר יישמר בידי המשגיח לתקופה שלא תפחת משנה.

6. הובלה אסורה

(א) לא יטעין אדם בהמה בכלי רכב לצורך הובלתה -

(1) אם היא חולה או פצועה, למעט - לצורך טיפול רפואי, ולמעט אם פציעתה או מחלתה קלה ואינה משפיעה על רווחתה בעת ההובלה;

(2) אם היא המליטה במהלך 48 השעות שלפני ההובלה, למעט לצורך טיפול רפואי;

(3) אם קיימת אפשרות ממשית שהובלתה תגרום לה, עקב מצבה, לעקה חמורה.

(ב) על אף האמור בתקנת משנה (א) -

(1) ניתן להטעין בהמה לשחיטה דחופה כמשמעותה בתקנה 78 לתקנות מחלות בעלי חיים (שחיטת

בהמות), התשל"ד-1964, ובלבד שהיא מסוגלת לעמוד בכוחות עצמה ובתעודה שנתן רופא וטרינר בהתאם

לתקנה האמורה קבע הרופא הווטרינר תנאי הובלה הולמים למצבה ואת משך הזמן המרבי להובלתה;

(2) רשאי המנהל, מטעמים מיוחדים שיירשמו, להתיר הובלה אם ראה שהנסיבות מחייבות זאת.

7. זמני ההובלה

(א) לא יוביל אדם בהמה אם משך ההובלה עולה על -

(1) שש שעות לצאן, בקר וגמלים;

(2) ארבע שעות לחזירים.

(ב) מוביל בהמה יובילה בלא הפסקות ובאופן רצוף בנסיבות הענין.

(ג) המנהל רשאי, מטעמים מיוחדים שיירשמו, לאשר משך הובלה ארוך מזה הנקוב בתקנת משנה (א), אם ראה שהנסיבות מצדיקות זאת.

(ד) על אף האמור בתקנות משנה (א) ו-(ב) מוחיים עיכובים הנחוצים לרווחת הבהמות המובלות, או הנחוצים לשם בדיקות וטרינריות, בדיקות מכס, בדיקות ביטחוניות ובדיקות מטעם גורמי פיקוח וטרינריים, ובלבד שעיכובים אלה לא ימשכו מעבר לזמן הקצר ביותר המספיק למטרת העיכוב; גורמי עיכוב כאמור יובאו בחשבון לפני תחילת ההובלה ויינקטו כל האמצעים

למניעתם, לצמצומם או להכוונה מראש של הבהמות לנקודת יעד חלופית.

(ה) עוכבה הובלת בהמות, ינקוט המשגיח את כל האמצעים הנחוצים לטיפול בהן ובמידת הצורך לפריקתן או להעברתן לתנאי החזקה מתאימים.

8. מזון ומים בנקודת המוצא והיעד

(א) אדם שבהמה נמצאת בשליטתו בנקודת המוצא ייתן לה גישה מלאה למזון ולמים, עד לטעינתה על כלי רכב, ואולם לחזיר המובל לשחיטה אין לתת מזון לאחר השעה השמינית שלפני טעינתו.

(ב) אדם שבהמה נמצאת בשליטתו מעת פריקתה מכלי רכב, ייתן לה גישה למים מיד עם פריקתה.

9. איסוף בהמות הטענתן ופריקתן

(א) בעת איסוף בהמות, הטענתן ופריקתן -

(1) לא יטעין אדם צאן בכלי רכב, אלא אם כן תא ההובלה שבו נטען הצאן, מואר;

(2) לא ישליך אדם בהמה;

(3) לא יכה אדם בהמה במקל או במכשיר אחר לרבות במאיץ חשמלי, ואולם לא יישא אדם באחריות פלילית על שימוש סביר בכוח אם היא בוגרת, והשימוש בכוח היה נחוץ באופן סביר בנסיבות הענין והוא לא פגע בראשה;

(4) לא ירים אדם בהמה על ידי תפיסה בראשה, בקרניה, בזנבה או בפרוותה;

(5) לא ידחוף אדם בהמה ולא יגרור אותה באמצעים מכניים;

(6) לא יתלה אדם בהמה באוויר.

(ב) הוראות תקנת משנה (א) (5) ו-(6) לא יחולו לענין הטענה או פריקה של בהמה באמצעים מכניים המתאימים לסוגה ובלבד שניתן לכך מראש ובכתב אישור של רופא וטרינר, שפורטו בו האמצעים המכניים, הנסיבות והנימוקים לאישור השימוש בהם.

(ג) בלי לגרוע מהוראות תקנת משנה (א), לא יעשה אדם התופס בהמה לשם הובלתה, מטעין אותה בכלי רכב, או פורק אותה ממנו, דבר שיש אפשרות ממשית שיגרורם לה עקה חמורה.

10. מעבר, כבש (רמפה) ומשטח הטענה

מי שבהמה נמצאת בשליטתו לצורך איסופה, טעינתה בכלי ההובלה או פריקתה ממנו, לא יאסוף, יעמיס או יפרוק כאמור, ולא ירשה לאחר לעשות כן, אלא אם כן התקיימו תנאים אלה:

(1) המעבר, הכבש ומשטח ההעמסה המיועד למעבר בהמות לצורך איסופן, העמסתן ופריקתן בנוי או מרופד באופן שמונע החלקה של הבהמות, נפילתן או פגיעה אחרת בהן, וכן באופן שמאפשר ניקווין וחיטויין;

(2) היה הכבש משופע, אין השיפוע עולה על 30 מעלות ועל גבי הכבש מותקנים פסי רוחב שגובהם שני סנטימטרים והמרחק ביניהם 20 סנטימטרים;

(3) המעבר, הכבש ומשטח ההעמסה מצוידים בדפנות המונעות נפילת בהמות מהם ואשר חוסמות את שדה הראיה של בהמות לצדדים;

(4) המעבר, הכבש ומשטח ההעמסה עשויים באופן שאינו מאפשר לבהמות לראות דרכם;

(5) לעוסקים בהטענה יש גישה נוחה לכל קטע של המעבר, הכבש ומשטח ההטענה המיועד למעבר הבהמות.

11. תאי הובלה

בעל רכב, לא יוביל בהמה ולא ירשה לאחר לעשות כן אלא אם כן התקיימו בתאי ההובלה תנאים אלה:

- (1) דפנות התאים חזקות דיין לשאת את משקל הבהמות ולעמוד בתנאי ההובלה;
- (2) אין בתאים בליטות או חריצים העלולים לפגוע בבהמות או שהבהמות עלולות להילכד בהם;
- (3) רצפת התאים אינה משופעת והיא עשויה מחומר המונע החלקה;
- (4) פתח תא ההובלה יהיה בנוי באופן שמאפשר הכנסת בהמות, הוצאתן וסגירת התא בלא חשש לפגיעה בבהמות;
- (5) מבנה הרכב והתאים מאפשר פיקוח מבחוץ על מצב הבהמות שבתוכם;
- (6) תאי ההובלה יהיו נקיים לפני תחילת כל הובלה, ינוקו לאחר סיומה ויחוטאו בחומר שאושר לכך לפי תקנות מחלות בעלי חיים (תכשירים כימיים), התשמ"ב-1982.

12. מרחב בהובלה

בעל הרכב או מי שהבהמות נמצאות בשליטתו בנקודת המוצא לא יוביל בהמות ולא ירשה לאחר לעשות כן אלא בהתקיים תנאים אלה:

- (1) צפיפות הבהמות בתא ההובלה לא תעלה על הקבוע בתוספת השניה לגבי אותו סוג של בהמות;
- (2) בתא אחד לא יובלו יותר משלושים כבשים או יותר מעשרים חזירים.

13. הפרדה בין בהמות

מי שהבהמות נמצאות בשליטתו בנקודת המוצא לא יאפשר הובלה בתא אחד של:

- (1) בהמות העלולות לפגוע זו בזו;
- (2) בהמות ממינים ביולוגיים שונים או בגדלים שונים באופן משמעותי; ואולם הוראה זו לא תחול על הובלת עזים וכבשים שמקורם באותו עדר;
- (3) פרטים שעוינים זה את זה על בסיס פרטני או מתוך טבעם הביולוגי.

14. תנאים סביבתיים

(א) בעל רכב ומי שנוהג ברכב לא יוביל בו בהמות אם מטען הרכב כולל חומרים מסוכנים כהגדרתם בחוק החומרים המסוכנים, התשנ"ג-1993.

(ב) הנהג ימנע, ככל האפשר, את חשיפתן של בהמות בזמן ההובלה לטלטולים, לחבטות, לזעזועים ותאוצה וכן יימנע, ככל האפשר, מהאצות חדות ומעצירות פתע, יאט במיוחד בסיבובים ויימנע, עד כמה שאפשר, מתנועה בדרכים משובשות.

15. אוורור

(א) בעל רכב ומי שנוהג ברכב לא יוביל בהמות ברכב אלא אם כן התקיים אחד מאלה:

(1) בדפנות הרכב פתחים המאפשרים תנועת אוויר חופשית לבהמות המובלות בו (בתקנות אלה - רכב פתוח);

(2) ברכב מותקנת ופועלת מערכת אוורור או צינון מכנית שאישי המנהל לאחר התייעצות עם מומחים, נציגי גורמים חקלאיים ונציגי ארגונים למען בעלי חיים (בתקנות אלה - רכב מאוורר).

(ב) בעל רכב ומי שנוהג ברכב לא יוביל בהמות ברכב פתוח אלא אם כן התקיימו כל אלה:

(1) שטח כלי הרכב המשמש להובלת הבהמות מקורה או מכוסה ברשת צל;

(2) משך ההובלה לא יעלה על שלוש שעות אם -

(א) הטמפרטורה צפויה לעלות על 32 מעלות צלזיוס;

(ב) ההובלה מתבצעת בין השעות 10:00 ל-17:00 בתקופה שבין 1 במאי ו-1 בנובמבר של כל שנה.

(ג) בעל הרכב ומי שנוהג בו לא יוביל בהמות ברכב מאוורר אלא אם כן התקיימו שני אלה:

(1) פעולת מערכת האוורור איננה תלויה בפעילות מנוע הרכב;

(2) ברכב קיימים פתחים מספיקים לאוורור טבעי במקרה של כשל במערכת האוורור.

(ד) נוצר עומס חום עקב כשל של מערכת האוורור ברכב מאוורר יפתח מי שנוהג בו את הפתחים, וידאג שהרכב יהא בתנועה רצופה במשך ההובלה, ככל האפשר; היה הכרח לעצור את הרכב, יעצור אותו במקום מוצל, ויבטיח קירור המטען בכל אמצעי סביר, לרבות התזת מים או פריקת הבהמות ביעד חלופי, לפי הצורך.

16. צידוק מיוחד

לא יישא אדם באחריות על הפרת הוראה מהוראות תקנות אלה, אם הדבר היה נחוץ באופן מיידי להגנת בהמות והפגיעה הצפויה בהם כתוצאה מההפרה היתה קטנה מזו שהיתה צפויה אלמלא ההפרה.

17. פטור מתחולה

הוראות תקנות 4 ו-5 לא יחולו על הובלה של פחות מ-5 בהמות למרחק שאינו עולה על 30 ק"מ.

18. עונשין

(א) אלה דינם - מאסר שישה חודשים:

(1) המוביל בהמות בלא משגיח בניגוד להוראות תקנה 4(א);

(2) משגיח שהפר את חובת הפיקוח המוטלת עליו כאמור בתקנה 4(ב);

(3) משגיח שהפר את חובתו לתת עזרה וטיפול לבהמה כאמור בתקנה 4(ד);

(4) המטעין בהמה בכלי רכב לצורך הובלתה בניגוד לתקנות 6 או 9;

(5) המוביל בהמה בניגוד לתקנה 7;

(6) מי שאינו מספק לבהמה שבשליטתו גישה למזון ולמים, בניגוד לתקנה 8;

(7) מי שבהמה נמצאת בשליטתו לצורך איסופה, העמסתה על רכב הובלה או פריקתה ממנו, והוא פועל

בניגוד לתקנה 10;

(8) בעל רכב שמוביל בהמות, שפועל בניגוד לתקנה 11;

(9) בעל רכב או מי שהבהמה נמצאת בשליטתו בנקודת המוצא שפועל בניגוד לתקנה 12;

(10) מי שבהמות נמצאות בשליטתו בנקודת המוצא והוא מאפשר הובלתן בתא אחד בניגוד לתקנה 13;

(11) בעל רכב או נהג רכב, שמוביל בהמות ברכב בניגוד לתקנות 14(א) או 15;

(12) נהג רכב שמוביל בהמות בניגוד לתקנה 14(ב).

(ב) אלה דינם - קנס כאמור בסעיף 61(א)(1) לחוק העונשין:

(1) משגיח שאין בידיו בעת ההובלה ההוראות והאמצעים כאמור בתקנה 4(ג);

(2) משגיח שראה שבמשך הובלת בהמות הופרה הוראה מהוראות תקנות אלה, ולא הודיע על כך בהתאם

לתקנה 4(ה);

(3) משגיח שהפר הוראה הנוגעת להיתר, לפי תקנות 5(א), (ג), (ד) או (ה);

(4) נהג שאין ברשותו היתר, בניגוד לתקנה 5(ב).

19. תחילה

(א) תחילתן של תקנות 1, 2, 6, 7, 8, 9, 11, 13, 14, 15(ב) ו-16 - 6 חודשים מיום פרסומן.

(ב) תחילתן של תקנות 3, 4, 5, 10, 12, 15(א) ו-17 - שנתיים מיום פרסומן.

תוספת ראשונה

(תקנה 5(א))

למילוי על ידי משגיח בהתאם להטענה על כלי הרכב -

כתובת נקודת המוצא של ההובלה:

כתובת נקודת היער של ההובלה:

פרטי הבעלים של בעלי החיים בנקודת המוצא: (שם, כתובת, טלפון)

פרטי הבעלים של בעלי החיים בנקודת היעד: (שם, כתובת, טלפון)

תאריך ההטענה: _____ שעת תחילת ההטענה: _____

סוג בעלי החיים שהוטענו (*):

_____ מספר בעלי החיים שהוטענו:

_____ מספר בעלי החיים שהוטענו:

_____ מספר בעלי החיים שהוטענו:

_____ מספר בעלי החיים שהוטענו:

(* כשמדובר בכבשים יש לציין - גזזות/צמר שעוביו יותר מ-2 סנטימטרים.

גיל בעלי החיים שהוטענו: צעיר/בוגר

בעלי החיים הוטענו -

[] כקבוצה אחת

סוג בעל החיים _____ משקל ממוצע _____ מס' פרטים _____ שטח תא _____

[] ב- _____ קבוצות נפרדות (יש לפרט את מספר בעלי החיים בכל קבוצה ואת השטח שהוקצה לה):

סוג בעל החיים _____ משקל ממוצע _____ מס' פרטים _____ שטח תא _____
סוג בעל החיים _____ משקל ממוצע _____ מס' פרטים _____ שטח תא _____
סוג בעל החיים _____ משקל ממוצע _____ מס' פרטים _____ שטח תא _____
סוג בעל החיים _____ משקל ממוצע _____ מס' פרטים _____ שטח תא _____

רכב ההובלה:

סוג ומספר הרישוי של רכב ההובלה: _____

רכב פתוח/מאוורר

שטח המטען המשמש את בעלי החיים: _____ מ"ר

פרטי נהג הרכב (שם ומספר זהות): _____

פרטי בעל הרכב (שם, כתובת): _____

פרטי המשגיח (שם ומספר זהות): _____

מקום פריקה הבהמה האחרונה _____ שעה סיום ההובלה* _____

חתימת המשגיח _____ שם מקבל הבהמות בנקודת היעד וחתימתו _____

אירועים מיוחדים בעת ההובלה:

יש לרשום כאן אירועים מיוחדים שהתרחשו בעת ההובלה וגרמו לעיכוב או פגיעה בבעלי החיים.

* רגע פריקת הבהמה האחרונה מכלי הרכב.

תוספת שניה

(תקנה 12(1))

צפיפות מרבית של בהמות בהובלה*

בקר

מספר בעלי חיים למטר רבוע	שטח במטר רבוע	משקל ממוצע בקילוגרם	סוג
2.5-3.3	0.3-0.4	עד 55	עגלים קטנים
1.4-2.7	0.4-0.7	55-110	עגלים בגודל בינוני
1-1.4	0.7-0.95	110-200	עגלים כבדים
0.7-1	0.95-1.3	200-325	בקר בינוני
0.6-0.7	1.3-1.6	325-550	בקר כבד
0.6-מ	1.6-מ	עולה על יותר מ-550	בקר כבד מאוד

כבשים

מספר בעלי חיים למטר רבוע	שטח במטר רבוע	משקל ממוצע בקילוגרם	סוג
5.8	0.17	16	טלאים כבשים
3.3-5	0.2-0.3	עד 55	גזזות וטלאים שמשקלם מ ע ל 26 ק"ג
3.3-מ	0.3-מ	עולה על יותר מ-55	כבשים גזזות וטלאים כבשים

2-2.5	0.4-0.5	עד 55	בהריון מתקדם
			כבשים
		עולה על יותר מ-	בהריון
2-מ	0.5	55	מתקדם

עזים

מספר	שטח		
בעלי	במטר	משקל	
חיים	רבוע	ממוצע	סוג
למטר	לבעל	בקילוגרם	
רבוע	חיים		
			עזים
3.3-5	0.2-0.3	עד 35	קטנות
			וגדיים
			עזים
2.5-3.3	0.3-0.4	35-55	וגדיים
			עזים
1.3-2.5	0.4-0.75	עולה על 55	עזים
			עזים
2-2.5	0.4-0.5	עד 55	בהריון מתקדם
			עזים
		עולה על יותר מ-	בהריון
2-מ	0.5	55	מתקדם

חזירים

מספר בעלי חיים למטר רבוע	מטר רבוע לבעל חיים	עד משקל ממוצע של
6.6	0.15	25 ק"ג
2.8	0.35	60 ק"ג
2.5	0.40	80 ק"ג
2.3	0.42	100 ק"ג
1.9	0.51	120 ק"ג
		עולה על
1.4	0.7	

* צפויה הטמפרטורה בעת ההובלה לעלות על 25 מעלות צלזיוס, יוגדל השטח לכל בעל חיים ב-5 אחוזים נוספים.
* לכבשים שעובי כסות הצמר שלהן גדול מ-2 סנטימטרים יוגדל השטח לכל בעל חיים ב-5 אחוזים.

כ' באדר התשס"ו (20 במרס 2006)

זאב בויים

שר החקלאות ופיתוח הכפר

[1]. ק"ת 6474, התשס"ו (6.4.2006), עמ' 688.

//